

Motion till riksdagen 2012/13:K340

av Mikael Oscarsson (KD)

Inrätta Raoul Wallenbergs dag

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inrätta den 27 augusti som Raoul Wallenbergs dag.

Motivering

I år är det 100 år sedan Raoul Wallenberg föddes, vilket uppmärksammats på olika sätt kring hans födelsedag den 4 augusti. Raoul Wallenberg räddade under några få månader mot slutet av andra världskriget tiotusentals judar i Budapest, Ungern, från en säker död i nationalsocialisternas läger. Han gjorde detta med fara för sitt eget liv. Hans aktion slutade med att han kidnappades och fördes till Moskva där han fängslades. Till dags dato har det inte klarlagts av vare sig Sovjetunionen eller Ryssland vad som hände honom där.

Än i dag är Raoul Wallenberg ett stort namn utomlands, inte minst i USA – men han är märkvärdigt okänd i sitt hemland. Runt om i världen uppmärksammas hans insatser på många olika sätt. Vägar och torg uppkallas efter honom, han tillerkänns hedersmedborgarskap och skolor undervisar om hans insatser.

Dessvärre får man ibland uppfattningen att detta inte gäller i Wallenbergs eget hemland. Det är som om vi fortfarande skäms över den handlingsförlamning och undfallenhet mot Sovjetunionen som kännetecknade den svenska regeringens hantering av fallet de första åren efter hans försvinnande.

Det finns många sätt för oss svenskar att uppmärksamma en av vår tids mest hjältemodiga medborgare. Här i Sverige avsätter vi vissa dagar för att uppmärksamma barnen, kvinnorna, miljön, FN etc. Detta är bra. Men vi anser att det vore på sin plats att också avsätta en dag för att hedra Raoul Wallenberg. En dag då vi aktualiserar kampen mot totalitära ideologier och rasism och för fred och människovärde. Det vore ett naturligt sätt att visa en senkommen uppskattning av en av de största svenska hjältarna under 1900-talet.

Fel! Okänt namn på

Motioner om att inrätta en sådan minnesdag har väckts vid flera tillfällen i Sveriges riksdag, men de har samtliga avslagits. Nu lägger vi fram förslaget än en gång, eftersom vi är allvarligt oroade över att uppmärksamheten kring Raoul Wallenberg snart blir förbytt i ny tystnad. 100-årsminnet har visserligen gett välförtjänt genomslag, men vad händer sedan?

Forskning visar dessvärre att Raoul Wallenbergs under lång tid tillåtits falla i glömska i Sverige. På uppdrag av ”Raoul Wallenberg 2012” har Jakob Nyström genomfört en undersökning av hur svenska läroböcker för högsta- och gymnasieelever beskriver Raoul Wallenberg. Endast åtta av gymnasiernas 23 undersökta läroböcker nämner Raoul Wallenbergs namn. Endast två av dem skriver mer än några få meningar. Endast en av läroböckerna ger en utförligare beskrivning. Av högstadielävernans nio undersökta läroböcker är det endast en (1) som nämner hans namn!

Det är genant att Raoul Wallenbergs hjälteinsats inte uppmärksammas mer. Ingen svensk är så internationellt uppmärksammas som Raoul Wallenberg. Han är en av endast sju personer som har blivit utsedd till hedersmedborgare i USA. Han var den andre efter Winston Churchill när han 1981 blev amerikansk hedersmedborgare. År 1985 blev han hedersmedborgare i Kanada och året därefter, 1986, i Israel.

Strax före 100-årsdagen tilldelades Raoul Wallenberg den amerikanska kongressens guldmedalj, den högsta utmärkelse kongressen kan ge. Motiveringen var att han tilldelades medaljen för sina ”insatser och heroiska handlingar under Förintelsen”. President Barack Obama hyllade samtidigt Raoul Wallenberg.

I Europaparlamentet i Strasbourg ska nu ett särskilt rum uppkallas efter Raoul Wallenberg.

Mot denna bakgrund är det vårt konkreta förslag att den 27 augusti, då Raoul har namnsdag, inrättas som Raoul Wallenbergs dag. Fördelen är att skolorna då har börjat i Sverige, vilket ger möjlighet att använda dagen i undervisningen. Inte minst viktigt är att Raoul Wallenberg genom sin extraordinära insats får bli en förebild som visar vägen för våra ungdomar. Själv såg han sig inte som en hjälte, utan för honom var det självklart att göra det han kunde. Men han hade kurage att agera, och detta kurage inspirerar. Vi tror att ny uppmärksamhet kring Raoul Wallenberg och hans insats skulle uppmuntra fler unga män och kvinnor att göra stora medmänskliga insatser framöver.

I arbetet emot antisemitism, främlingsfientlighet och förföljelser av olika minoriteter menar vi att det vore värdefullt med en dag att uppmärksamma Raoul Wallenberg. Dessutom ger det oss möjlighet att hedra Raoul Wallenberg, och även om det blir en något försenad upprättelse – och den sker efter 100-årsdagen – vore det hedervärt av Sveriges riksdag att fatta detta beslut.

Stockholm den 4 oktober 2012

Mikael Oscarsson (KD)